

TLAČOVÁ SPRÁVA

Stanovisko SLK k situácii v eZdraví

Slovenská lekárska komora ako reakciu na prvý okrúhly stôl NCZI prijala nasledovné stanovisko.

Bratislava 1.3. 2018 – Ostrý štart projektu odhalil hneď viacero jeho predpokladaných slabín. Existujú v niekoľkých rovinách – od roviny politickej, právnej, economickej, kultúrnej personálnej až po úroveň organizačnú, či technologickú. Zlé politické rozhodnutia v minulosti však žiaľ neboli jediné a ich prijímanie pokračuje. Stratégia implementácie eZdravia nerátala a zatiaľ ani neráta s priamou ekonomickou pomocou poskytovateľom a nielenže necháva finančné náklady na nich odkazom na neurčité zvýhodnenia platieb zdravotnými poisťovňami, ale prenáša na nich aj náklady a nároky na know-how s odkazom, že je to vecou trhového prostredia, aby problém fragmentácie trhu softwarových produktov bol vyriešený samotnou implementáciou eZdravia.

Pritom je takmer isté, že fragmentácia periférie eZdravia sa negatívne prejaví na jeho implementácii. Proces overovania zhody to nerieši, keďže v reálnej praxi sa stretávame so zlyhávaním overených produktov. Ale správcovia zdravotných politík na Slovensku sú asi nepoučiteľní. Ešte väčším sklamaním pre nás je úroveň legislatívnych opatrení, situačných zmien v nej, ich prijímaním do nesúvisiacich legislatívnych aktov a paranoja finančných aj nefinančných trestov poskytovateľom, ktorí môžu mať a už aj majú problémy so zavedením elektronického zdravia. A problémy môžu mať nielen individuálni ambulantní poskytovatelia, ale aj veľké organizačné celky akútnych nemocníc vlastnených a riadených štátom.

Neschopnosť vyhodnotiť prácu rôznych typov ambulancií (ako napríklad aj úlohu sestier, či spôsob ako sa budú lekári zastupovať) a príslušne zapracovať jej organizáciu do aplikácií eZdravia, s následkom administratívneho zdržania pracovísk a tým priamo poskytovania zdravotnej starostlivosti má potenciál na jej ohrozenie. Využívanie aplikácie eRecept zdravotnými poisťovňami na online kontrolu je legislatívne neprípustné a je potrebné ho urýchlene odstrániť. Podpísanie, či nepodpísanie príslušných ustanovení zmlúv týkajúcich sa poskytovania elektronických služieb poisťovňami nemôže blokať prácu s eReceptom, ktorá musí byť na týchto zmluvách nezávislá. Vyjadrenie riaditeľa NCZI na prvom okrúhlym stole, že eRecept zdravotnej poisťovne Dôvera ostane trvalou aplikáciou eZdravia je pre nás neprijateľné. Ostatne produkt ani nebol verejne obstaraný a zmluvné podmienky sú verejnosti neznáme.

Takisto nás neuspokojilo referovanie o práci call-centier NCZI, chýbajúca štatistika ich aktivít rôzneho typu intervencií vrátane obhliadok pracovísk. Vyzerá to tak, že jedinými zodpovednými ostávajú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. NCZI chýba detailnejšia analýza technického a bezpečnostného vybavenia ambulancií poskytovateľov bez ohľadu na ústavných alebo

ambulantných. Keďže podľa ústneho vyjadrenia IT špecialistov NCZI v diskusii okrúhleho stola môže funkčnosť softwarov poskytovateľov, vrátane eZdravia ovplyvniť nielen upgrade operačného systému, ale aj jeho aktualizácie, či pripojené zariadenia, radi by sme poznali, či ide skutočne o reálny vplyv. Navyše by sme potrebovali bližšie podrobnosti k tomu, ako sa aktualizujú programy ambulantnej starostlivosti vrátane aplikácií eZdravia poskytovateľmi a správcami softwarov, či už na mieste alebo na diaľku (napríklad cez Teamviewer) a ako je pri tom ochránený prístup k pacientovým údajom a to aj v súvisi s implementáciou smernice GDPR.

Je všeobecne známe, že hoci penetrácia internetu na Slovensku je imponujúca, je ešte stále rozdiel medzi deklaráciami poskytovateľov a správcov internetových sietí, vrátane mobilných a skutočnosťou. Analýza sieťového prepojenia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vo vzťahu k eZdraviu mala byť „povinnou jazdou“ Ministerstva zdravotníctva a NCZI ešte pred ostrým štartom eZdravia. Štát sa úplne vzdal tvorby „periférneho“ softwaru, financie vrhol na centrálné služby a niekoľko rokov sa problémom nezaoberal. Vytvorenie jednotného štátneho softwaru pre komunikáciu v eZdraví asi za potrebnú nepovažuje. Dozvedeli sme sa, že by hrozili súdne procesy zo strany softwarových služieb kvôli akejsi forme štátnej pomoci... Pričom práve túto pomoc SLK vníma ako rozhodujúcu.

Záver: Slovenská lekárska komora podporuje implementáciu i budúce rozširovanie služieb eZdravia. Nie je však spokojná s okolnosťami za akých sa to deje. Žiada, aby sa pri aplikácii eZdravia prihliadalo na širšie okolnosti, než je centrálny záujem štátu na spustení. V tomto odkazujeme na prílohu tohto stanoviska, ktorú zverejňujeme na portáli SLK.

Preto žiadame:

1. V legislatívnej oblasti transparentnejšie, prijímanie legislatívy, menej chaosu, menej poslaneckých pripomienok, viac analýz dopadov s ohľadom na vyrovnanie záujmov. To platí aj, pre nás neprijateľné, zasahovanie zdravotných poisťovní do funkčností eZdravia. Aj sankcie a benefity musia byť spravodlivo hodnotené a rozdelené. Procedúry zdravotných poisťovní musia byť overené, aby sa minimalizovali kolaterálne škody.
2. Žiadame aby sa prijali opatrenia na plné začlenenie aplikácií a funkčností eZdravia do jednotného štátneho systému, aby sa tým odstránili disproporcie a fragmentácia riešení, ktoré budú brzdiť jeho budúci rozvoj.
3. Žiadame zabezpečiť funkčnosť sieťových pripojení (vrátane mobilných) zdravotníckych zariadení tak aby boli bezpečné a dostatočne rýchle a to aj cestou dohody štátu a ich správcov a poskytovateľov.
4. eZdravie nesmie nabúravať doteraz ustanovené, alebo aspoň obvyklé, časové intervaly rôznych prác na ambulanciách. Je potrebné prehodnotenie elektronickej byrokratickej záťaže zdravotného personálu, ktoré spôsobujú doteraz prijaté predpisy a podstatne ich zhoršuje eZdravie. Nedostatok času na pacienta zvyšuje pracovný stres poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (ktorý je reálny) a tým na jednej strane ohrozuje bezpečnosť a kvalitu poskytovania zdravotnej starostlivosti na druhej strane implementáciu a opodstatnenie eZdravia. Preto žiadame o reálne zhodnotenie výskytu podobných javov na reprezentatívnej vzorke poskytovateľov a analýzou zistených príčin, aj keby mali byť malicherné.

5. V období až do vyriešenia všetkých problémov sprevádzajúcich súčasný nábeh eZdravia upraviť legislatívu do dobrovoľnej podoby pre všetkých poskytovateľov. Nechať systém, aby sa presadil a získal si poskytovateľov svojimi prirodzenými výhodami a potrebou.

MUDr. Jozef Weber, MPH – viceprezident SLK

MUDr. Marian Kollár – prezident SLK

Bratislava 1.3. 2018

Kontakt:

Slovenská lekárska komora, Račianska 42/A, 831 02 Bratislava

tel.: 02/49114300

e-mail: sekretariat@lekom.sk